

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Orman Fakültesi
Orman Endüstri Mühendisliği

MAKİNA BİLGİSİ

13. Kamalar

Dr.-Mak.Müh. Kemal ÜÇÜNCÜ

13. Kamalar

13.1. Giriş

13.2. Enine Kamalar

13.3. Boyuna Kamalar

13.4. Uygu Kamaları

13.1. Giriş

- Kamalar, bir tarafı veya her iki tarafı eğimli dikdörtgen kesitli parçalar olmakla birlikte, konik, yuvarlak, yarım ay veya daha değişik profilli kamalar da mevcuttur.
- Milleri ve göbekleri bozmamaları için daha yumuşak malzemelerden yapılırlar.
- Kama kanal ve yuvaları genel olarak frezelerle açılır.
- Kamalar, özellikle mil ve göbekler arasında kuvvet veya şekil bağlı çözülebilen birleştirmeleri gerçekleştirir.
- Görev itibarıyla, dişli çark ve kasnaklardan millere veya tersine kuvvet iletimi sağlarlar.
- Kamalar ayrıca, parçaların ayarlanarak ve sıkıştırılarak bağlanmasında da kullanılırlar.
- Kamalar zorlanma durumlarına veya kullanıldıkları yerin özelliklerine göre enine ve boyuna çalışan kamalar olmak üzere iki gruba ayrılarak sınıflandırılırlar.

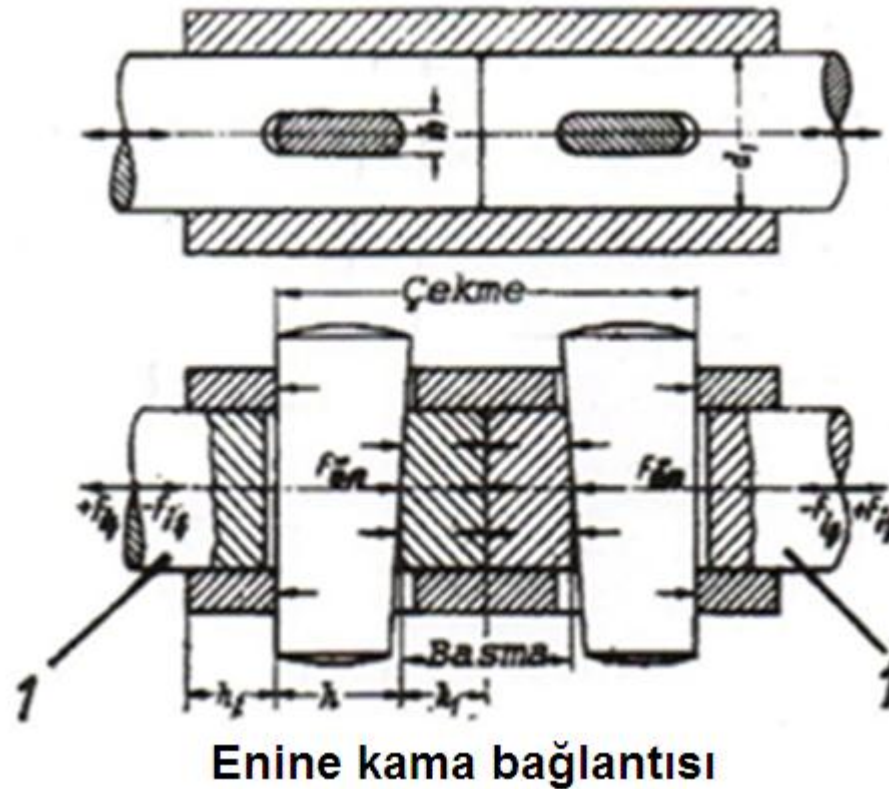
13.2. Enine Kamalar

- Enine kamalar çubuk, mil ve benzeri parçaların aksel yönde bağlanarak kuvvet iletiminde veya ayar işlerinde kullanılırlar.
- Değişken yüklerin taşınmasına uygundur.
- Kuvvet ileten yüzeyleri tek veya iki yüzü eğimli yapılabilir, tek veya çift kullanılabilirler.
- Kama eğimi;
  - kilitlenme özelliği istenen yerlerde $1/30$, $1/40$;
  - sık sık söküp takma gereken yerlerde $1/15$, $1/20$;
  - ayar işlerinde kilitlenme özelliği istenmediğinden $1/5$, $1/10$ olarak imal edilirler.

13.2. Enine Kamalar

- Otoblokajın (kilitlenme) istendiği yerlerde kama eğim açısı sürtünme açısının iki katından küçük seçilir.

13.3. Boyuna Kamalar

- Boyuna kamalar kasnaklar, dişli çarklar, volanlar, kavramalar, kollar ve manivelalar gibi dönen veya salınım hareketi yapan parçaların millere bağlanmasında kullanılırlar.
- Oyuk kama, düz kama, yuvalı kama, burunlu kama, teğetsel kama, yarım ay kama ve kamalı miller ile feder (uygu kaması) boyuna çalışırlar.
- Oyuk kama ise tamamen kuvvet bağlı bir sistemdir.
- Burunlu kama yuvalı kamanın özel bir tipidir; Kamaya sökme kuvveti uygulamak için diğer ucuna erişme imkanı olmayan bağlantı yerlerinde kullanılır. Kamanın geniş olan burun kısmı büyük çakma ve sökme kuvvetlerinin uygulanmasında kolaylık sağlar.

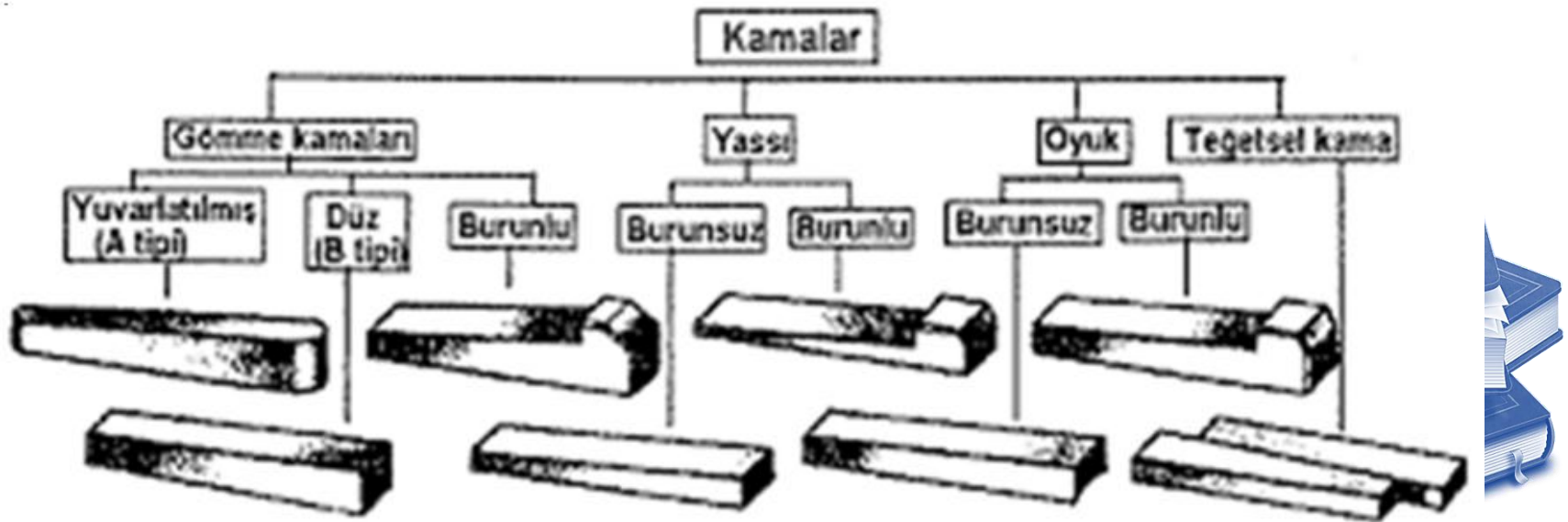

13.3. Boyuna Kamalar

- Kamaların uçları yuvarlak (A tipi) veya düz (B tipi) olabilir. kama genişliği, kama yüksekliği ve kama uzunluğu olmak üzere kama gösterimi:

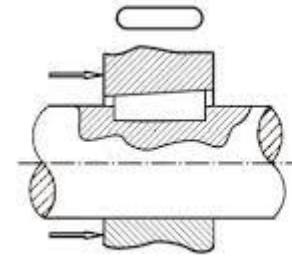
Kama A bxxhxl TS 147 veya

Kama B bxxhxl TS 147

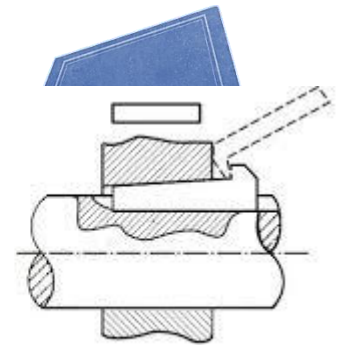

13.3. Boyuna Kamalar

	Gömme Kama	TS 147 / 5 DIN 6886	FORM A
	Çakma Kama	TS 147/5 DIN 6886	FORM B
	Burunlu Kama	TS 147/6 DIN 6887	
	Düz Kama	TS 147/9 DIN 6883	
	Burunlu Düz Kama	TS 147/8 DIN 6884	
	Oyuk kama	DIN 6881	
	Burunlu Oyuk Kama	TS 147/8 DIN 6889	
	Teğetsel Kama	TS 147/20 DIN 268	

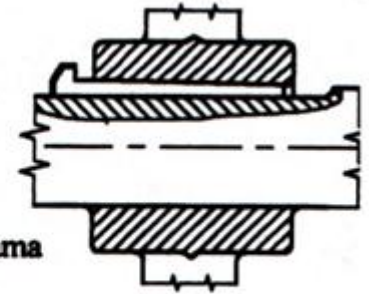
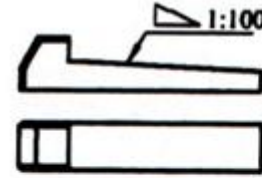
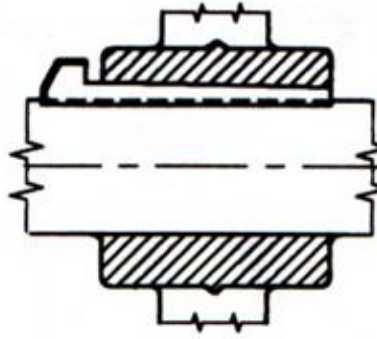

Konik gömme kama

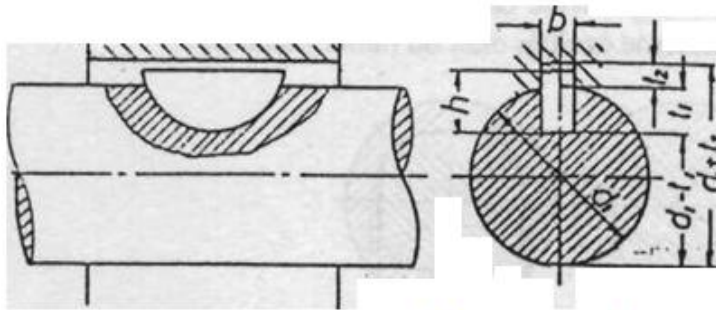
Burunlu çakma kama

13.3. Boyuna Kamalar

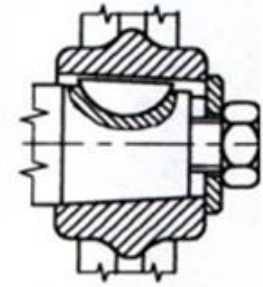
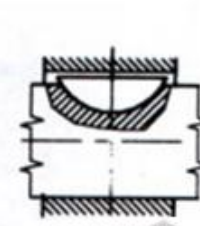

Eğimli düz yassı çakma kama örneği

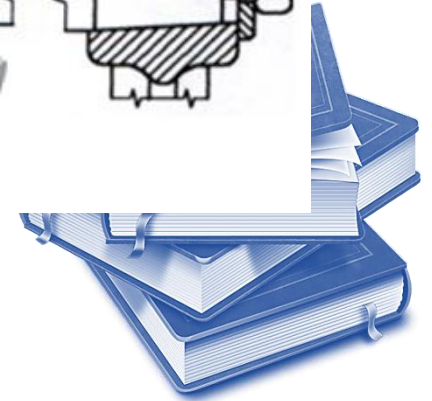
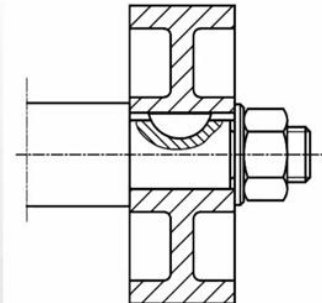
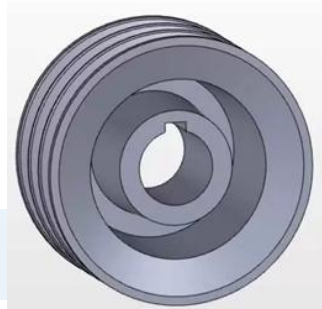
Eğimli düz, oyuklu çakma kama örneği

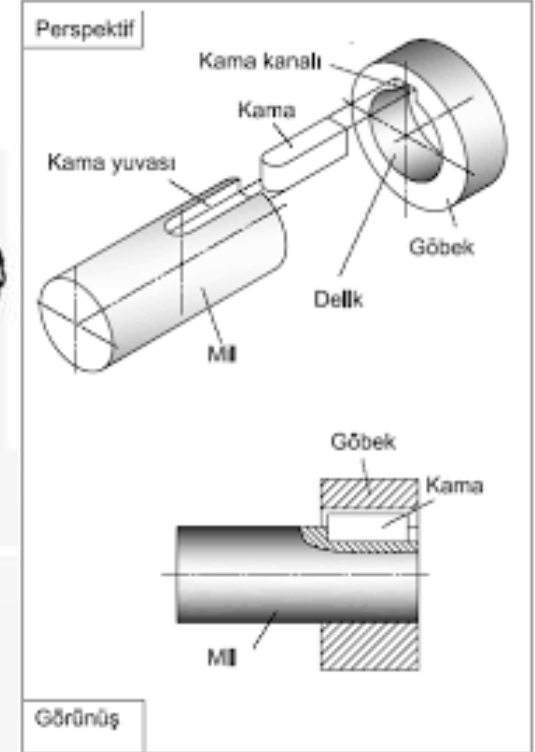
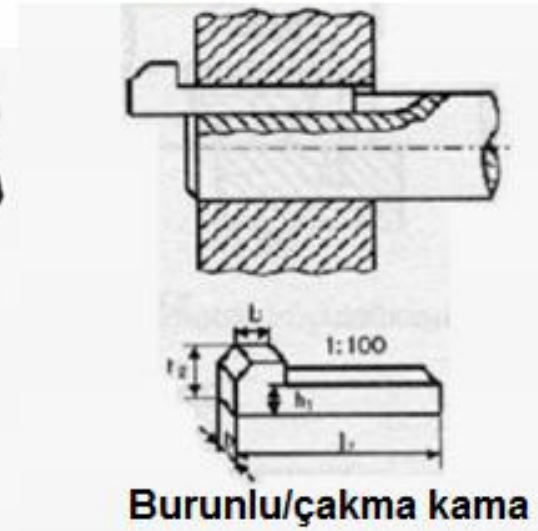
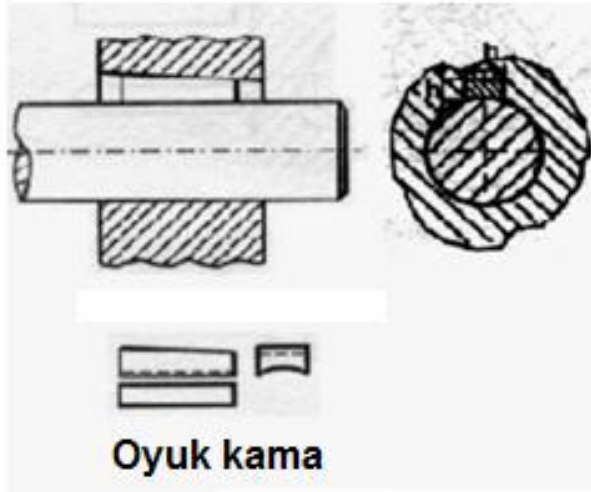
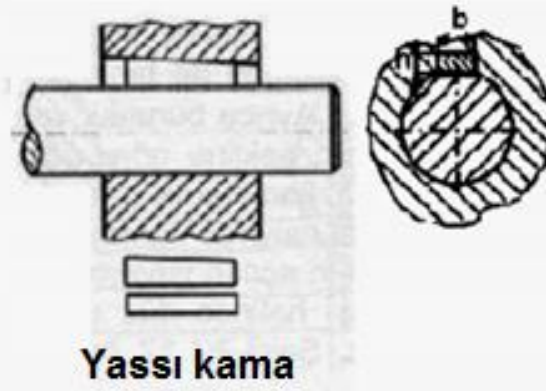
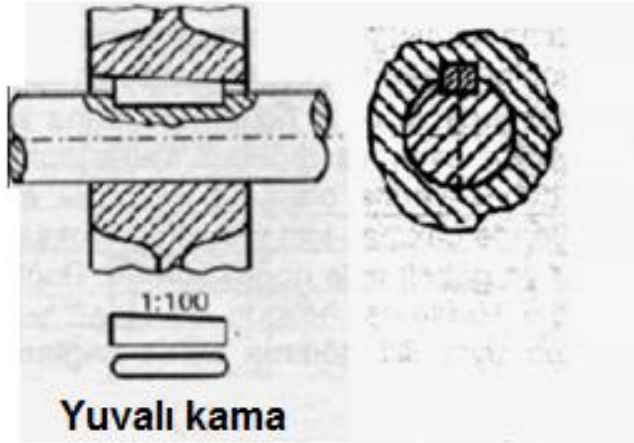
yarım ay kama
TS 147/12 8 x 11

Yarım ay kama uygulama örneği

13.3. Boyuna Kamalar

13.4. Uygu Kamaları

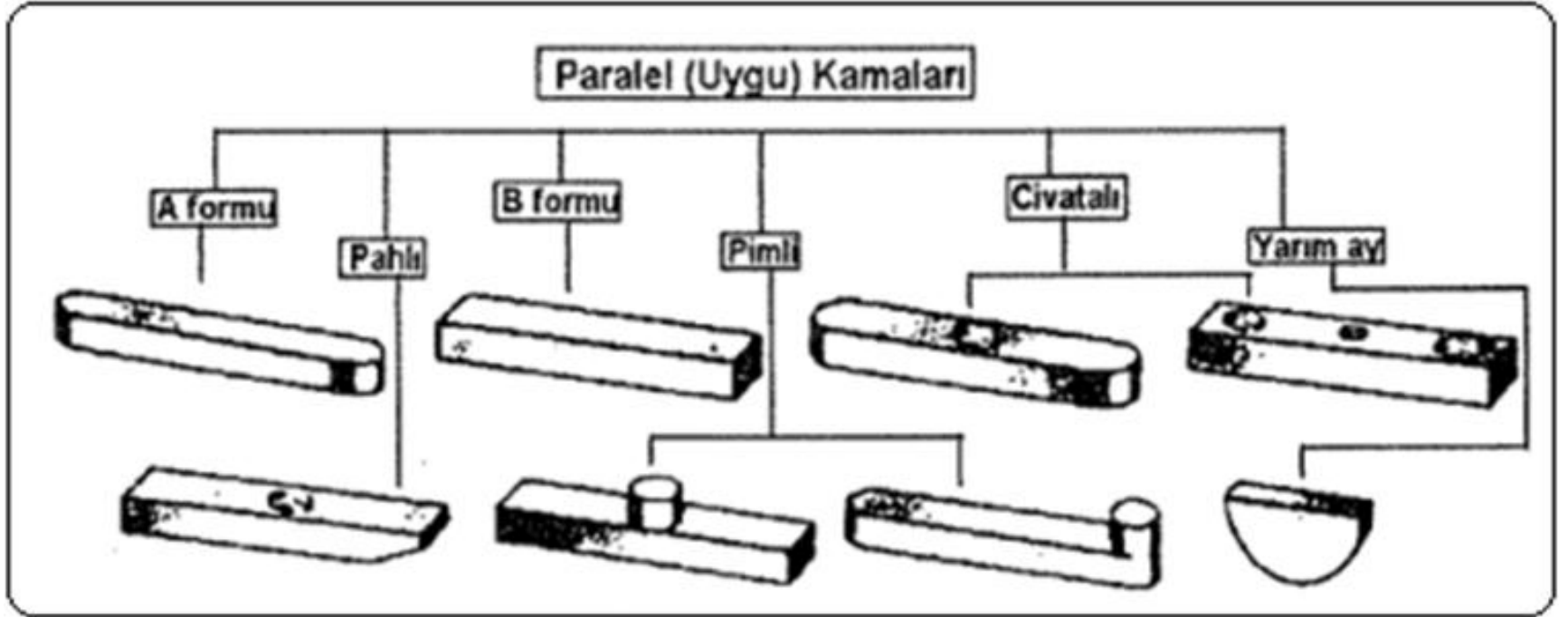
- Yüzeyleri paralel olan prizmatik elemanlardır. Hiç bir öngerilme söz konusu olmadığından tam bir şekil bağlantısı meydana getirirler.
  - Bunlar: A tipi denilen uçları yuvarlak kamalar ve B tipi denilen uçları düz kamalardır.
- Tüm bu boyutlar çapa bağlı olarak standartlarda verilmiştir. Yapılacak boyutlandırma hesabı sadece uzunluk bulmak içindir. Uygu kamaları standarttır.
- Kama genişliği b yüksekliği h , uzunluğu L olmak üzere, uygu kamasının standart gösterimi:

Kamanın tipi $b \times h \times L$

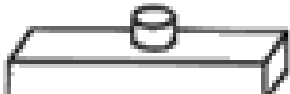
Örneğin; B 12 x 8 x 45

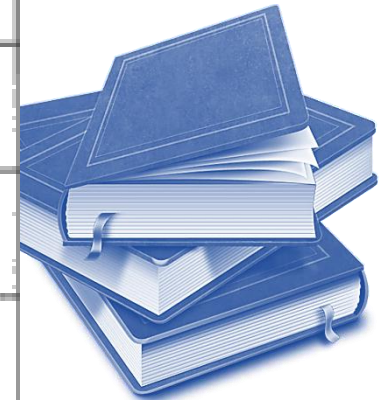

13.4. Uygu Kamaları

13.4. Uygu Kamaları

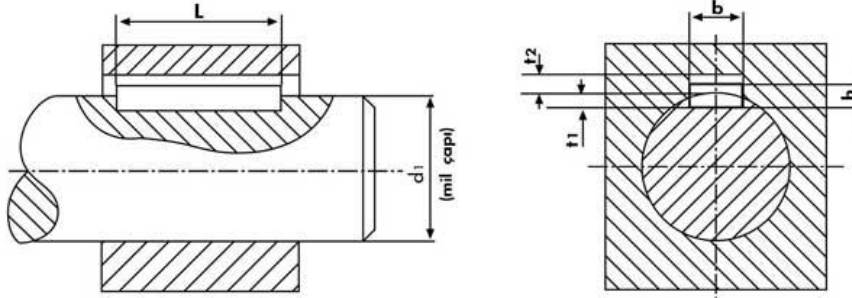
	Yuvarlak Alınlı Uygu Kaması	TS 147/2-4 DIN 6885	FORM A
	Düz Alınlı Uygu Kaması	TS 147/2-4 DIN 6885	FORM B
	Tesbit Vidalı Yuvarlak Alınlı Uygu Kaması	TS 147/2-4 DIN 6885	FORM C
	1 sıkma Vidalı ve 2 Tespit Vidalı Alınlı Uygu Kaması	TS 147/2-4 DIN 6885	FORM F
	1 Sıkma Vidalı Kesik Düz Alınlı Uygu Kaması	TS 147/2-4 DIN 6885	FORM G
	Ortadan Pimli Düz Alınlı Uygu Kaması	—	
	Uçtan Pimli Yuvarlak Alınlı Uygu Kaması	—	
	Yarım Ay Kama	TS 147/10 DIN 6888	

13.4. Uygu Kamaları

**TS 147
DIN 6885**

Ölçüler mm dir.

b = 12 mm h = 8 mm L = 56 mm

Gösterim = A 12 x 8 x 56 TS 147 DIN 6885

TOLERANSLAR

Mil kanalı b	SIKİ GEÇME HAFİF GEÇME	P 9 N 9
Göbek kanalı b	SIKİ GEÇME HAFİF GEÇME	P 9 JS 9
t ₁		+0,1.....0,2
t ₂		+0,1.....0,2

HARİC d ₁ DAHİL	6	8	10	12	17	22	30	38	44	50	58	65	75	85	95	110
b	2	3	4	5	6	8	10	12	14	16	18	20	22	25	28	32
h	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	14	14	16	18
t ₁	1,2	1,8	2,5	3	3,5	4	5	5	5,5	6	7	7,5	9	9	10	11
t ₂	1	1,4	1,8	2,3	2,8	3,3	3,3	3,3	3,8	4,3	4,4	4,9	5,4	5,4	6,4	7,4
L	6	6	8	10	14	18	20	28	36	45	50	56	63	70	80	90
	20	36	45	56	70	90	110	140	160	180	200	220	250	280	320	360
Boy L basamak	6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 25, 28, 32, 36, 40, 45, 50, 56, 63, 70, 80, 90, 100, 110, 125, 140, 160, 180, 200, 220, 250, 280, 320 mm															

